

Älskade korg!

FLÄTAT
BUNDET
VRIDET

UTSTÄLLNINGSKATALOG

HEMSLÖJDEN
I ÖSTERGÖTLAND

Hemslöjden
Skånes Hemslöjdsförbund

sörmlands
museum

En del av Region Sörmland

Älskade Korg!

Korgen har följt människan i många tusen år och finns på de flesta platser på jorden. I korgen möts material, teknik, form och funktion. Teknikerna är likartade runt om i världen men materialen har oftast varit lokala. Att använda korgar är något vi i stor utsträckning fortfarande gör. Se bara på begreppen cykelkorg, tvättkorg, svampkorg eller varför inte varukorg som finns i så väl på snabbköp som virtuella handelsplatser. I Sverige har vi haft en rik och varierad korgtradition, något det finns många exempel på i våra museisamlingar. Däremot blir det allt färre slöjdare som behärskar tekniken att tillverka en korg.

Korgar har använts i jordbruk, skogsbruk, i hushållet och hemmet, vid gruvarbete och vid fiske, för att nämna några användningsområden. Korgliknande flättekniken finns också i möbeltillverkning, för inhägnader, i husbyggen, i det militära och vid sjöfart. Ibland har korgarna varit så täta att kunnat bära vätska, ibland luftiga för att innehållet inte ska ligga för tätt.

Korgens roll har förändrats över tiden. Från att ha varit lika självklar som dagens plast- eller papperskassar har den fått en något mer tillbakadragen och mer exklusiv plats i det dagliga livet. Men korgen har inte spelat ut sin roll. I de flesta hem finns tvättkorgar, papperskorgar, brödkorgar, svampkorgar, vedkorgar, trädgårdskorgar, för att bara nämna några.

Varje gång vi går och handlar möts vi av högar med shoppingkorgar, visserligen formgjutna i plast, men med den traditionella korgens självklara form, flätmönster och lufthål. När vi handlar på internet gör vi det i en virtuell varukorg. Hur många gånger har vi inte läst ”din varukorg är tom” när vi besöker en webbutik.

Korgar kan variera mycket i form, funktion och material. Trots det delas de rent tekniskt in i två huvudgrupper som är spridda över hela världen. Bundna och flätade korgar. Materialen som korgarna tillverkas av varierar däremot mycket och är oftast lokala. Dagens korgar är i stort sett tillverkade på samma sätt som de förhistoriska.

En bunden eller spiralbunden korg är sydd eller bunden runt ett stödmaterial. Det kan vara en bunt gräs eller halm, en vidja eller en grövre rot. Materialet som används för bindningen är alltid tunnare än stödmaterialet eftersom det behöver vara följsamt. Bindningsteknikerna kan variera. De kan vara så täta att det går att förvara vätska i korgarna till mer dekorativa med genombrutna mönster. Ibland är korgarna bundna så att stödmaterialet är synligt. Ibland är de bundna så tätt att det kan vara svårt att urskilja det undre materialet. I norra och mellersta Sverige har bundna korgar oftast tillverkats av rötter, främst från björk och gran. Halm bundet med pilskenor har varit de vanligaste materialen i Sydsvenskt.

De flätade korgarna kan jämföras med olika vävtekniker. På engelska heter det också weaving baskets när det handlar om att fläta korgar. Det som är viktigt för en flätad korg är att stommen eller det som på ett textilt språk kan kallas för varpen är hårdare än det material som används för att fläta med. Det gäller alla flätade korgtyper utom spån- och näverkorgar. Det finns olika sätt att fläta och bygga upp en stomme för olika korgtyper. Ofta är det materialen som styr hur korgarna ska flätas för att få bästa funktion. Till flätade korgar har en mängd olika material användas. Bland annat vidjor främst av pil, rötter, olika slags träspån och näver.

KORGEN LYFTER

Älskade korg! är en vandringsutställning som producerats av Sörmlands Museum, Skånes Hemslöjdsförbund, och Östergötlands läns hemslöjdsförening.

Utställningen är en del av projekt *Korgen Lyfter* med syfte att lyfta och synliggöra korg och korgkunskap. *Korgen lyfter* drivs av Skånes Hemslöjdsförbund och Sörmlands Museum med bidrag från Nämnden för hemslöjdsfrågor och Riksantikvarieämbetet. Läs mer på korgenlyfter.se

Bord 1

1 Kasse i bastabinneteknik tillverkad i tvinnad granbast, Ingrid Andreasson, Västra Götaland

2 Stor revbenskorg flätad av granrötter och grangrenar, Erna-Lill Lindén, Sörmland

3 Liten revbenskorg flätad av granrötter och grangrenar, Erna-Lill Lindén, Sörmland

4 Strandkorg med träbotten, flätad med granrötter, Rune Svensson, Gotland

5 Kolfat flätat av granrötter och grangrenar, Jonas Hasselrot, Region Stockholm

Bord 2

6 Fiskekorg flätad i skalad pil och läderrem, Steen Hedegaard Madsen, Danmark

7 Korg med grepe i oskalad pil, Maria Jönsson, Skåne

8 Korg flätad i oskalad pil med naturvuxen grepe, Mona Malmqvist Sjöstedt, Region Örebro

9 Liten flätad enekorg med grepe, Peter Jydemand, Östergötland

10 Stor flätad enekorg med grepe, Mikael Svensson, Blekinge

11 Tvågrepakorg flätad i rotting och ståltråd, Carina Hedin, Östergötland

Bord 3

12 Kont flätad av handkluvna furuspån, Sten Kans, Dalarna

13 Hedaredskorg med träbotten och sidor flätade av furuspån, Curt Bengtsson, Västra Götaland

14 Diagonalflätad korg av hyvlade furuspån med sydd rotkant, Gerd Boëthius, Sörmland

15 Diagonalflätad spånkorg med hyvlade furuspån Björn Majors, Dalarna

16 Rakflätad korg av handkluvna furuspån Björn Majors, Dalarna

Bord 4

17 Ryggsäck flätad i hassel, Cecilia Blomqvist, Västra Götaland

18 Kolfat flätat i hassel, Jan Johansson, Blekinge

19 Bågsträngskorg/ arseballakorg i hassel Rune Svensson, Gotland

20 Skeppekorg flätad i hassel, Kalle Forss, Skåne

21 Halmlöb - korg bunden i råghalm med pilskenor, Majken Bertilsson, Skåne

22 Halmlöb - korg bunden i råghalm med pilskenor, Kerstin Jönsson, Skåne

Bord 5

23 Näserväska flätad av björknäver med handtag av grenar, Yukari Ota, Hälsingland

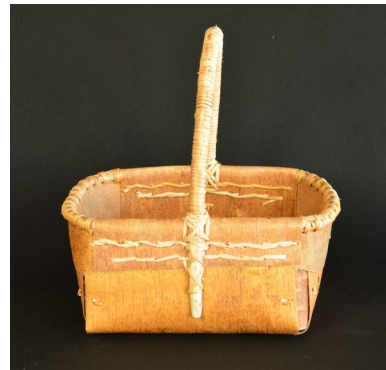
24 Rotkorg bunden i björkrötter, Gunnel Eriksson, Västerbotten

25 Liten rotkorg med lock bunden i björkrötter, Katarina Åman, Västerbotten

26 Korg flätad i björknäver, sydd kant av med björkrot, Karin Lundholm, Hälsingland

27 Korg i helnäver, sydd med björkrot, Karin Lundholm, Hälsingland

28 Samisk ostkorg bunden i björk- och viderötter, Fia Kaddik, Norrbotten

29 Samisk ostkorg bunden i björkrötter, Fia Kaddik, Norrbotten

Bord 6

30 Skruck flätad av sälgsån, Per Persson, Hälsingland

31 Skruck flätad av sälgsån, Inga-Lena Åkesson, Hälsingland

32 Knutkorg i furu och sälgsån, Göran Andersson, Gästrikland

33 Svampkorg av sälgsån, svepteknik. Anders Moberg, Sörmland

34 Stillskäppa flätad av obarkad sälgsån, Bengt Jonsson, Fredrik Eriksson, Finn Pranter, Annett Schmidt, Dalarna

